

Силабус навчальної дисципліни

Назва дисципліни "Поведінкові фінанси "

Рівень вищої освіти: Другий (магістерський)

Галузь знань: _

Спеціальність: _

Освітньо-професійна програма:

Семестр: 2

Обсяг навчальної дисципліни: 3 кредити ЄКТС, 90 годин, 16 годин лекцій, 32 години практичних занять, 42 годин самостійна робота

Форма контролю: залік

Назва кафедри: кафедра фінансів, банківської справи та страхування

Мова викладання: українська

К.е.н., доцент кафедри фінансів банківської справи та страхування Шолудько Ольга Вячеславівна

**Керівник
курсу
Викладач**

**Контактна
інформація**

o.sholudko71@gmail.com

Опис дисципліни

Анотація дисципліни: “Поведінкові фінанси ” є вибірковою дисципліною циклу професійної підготовки складової навчального плану, яка сприяє підготовці фахівців. Дисципліна “Поведінкові фінанси” спрямована на формування у студентів теоретичних знань та вмінь щодо прийняття фінансових рішень на макро- і макрорівні з урахуванням впливу поведінкових факторів.

Пререквізити: економічна теорія, теорія фінансів, гроші і кредит.

Формат проведення дисципліни: очна серія лекцій і практичних занять. Студенти мають змогу отримувати індивідуальні консультації. Навчальний курс включає самостійну роботу студентів, виконання науково-дослідних завдань та комплексних завдань тестового характеру. Під час сесії формат очний.

Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	ла б.	інд .	с. р.		л	п	лаб.	інд .	с. р.
Тема 1	15	3	6			5	15					15
Тема 2.	11	3	4			5	11					11
Тема 3.	14	2	6			6	14					14
Тема 4.	13	2	5			6	13	2	3			8
Тема 5.	13	2	5			6	13	2	3			8
Тема 6.	24	2	6			14	24	2	4			18
Всього	90	16	32			42	90	6	10			74

Питання винесені на самостійне вивчення

1. Історія виникнення та розвитку теорії поведінкових фінансів.
2. Особливості сприйняття та інтерпретації інформації людиною.
3. Вплив особливостей сприйняття інформації людиною на ухвалення фінансових рішень.
4. Уподобання людини, раціональність та ефективність ринку.
5. Передбачення та реалізація переваг у майбутньому.
6. Межі арбітражу.
7. Моделі ринку з урахуванням поведінкових чинників.
8. Зовнішні чинники та поведінка інвесторів.
9. Аспекти управління фінансами компанії та поведінкові фактори.
10. Роль людського фактора у корпоративній політиці управління ризиками.
11. Гіпотеза інформаційної ефективності фінансових ринків та принцип (необмеженої) раціональності у класичній фінансовій теорії.
12. Виявлення та дослідження «аномалій» у функціонуванні механізмів фінансового ринку.
13. Основні напрями сучасної поведінкової теорії фінансів.
14. Цивілізаційно-культурні цінності та відмінності у поведінці учасників фінансового ринку.
15. Формування заощаджень: психологічні основи використовуваних моделей «життєвого циклу».
16. Критерії відбору інформації та прийняття рішень.
17. Соціально-психологічні аспекти профілювання ризиків. Поведінковий СДФ (стохастичний дисконтний фактор).
18. «Шуми» в інформаційних каналах фінансової системи, їхня функціональна роль.
19. Специфіка ризиків, що породжуються діями недостатньо поінформованих учасників ринку: межі класичних теоретичних моделей.
20. Роль арбітражних операцій у встановленні рівноваги на фінансових ринках. Вивчення реальних кордонів арбітражу.
21. Ринкова вартість як найважливіший носій інформації.
22. Формування цін фінансових активів за умов асиметричної інформації. Ринкові операції з подвійними акціями.

23. Ефект зміни складу біржових індексів.
24. Роль масових очікувань у сучасній фінансовій теорії.
25. Інформаційні каскади та поведінка учасників на ринках капіталу.
26. Парадокси, які демонструють поведінку «раціонального стада» (Rational herd).
27. Аналіз економічних та психологічних припущень, що лежать в основі спекулятивної стратегії на валютному ринку та ринках капіталу.
28. Прогнозовані наслідки: результати досліджень В. де Бондт.
29. Поведінкові моделі формування цін фінансових активів.
30. Ефекти "наївної" диверсифікації портфеля. Сприятливі причини надмірної ринкової активності.
31. Піраміди Понці, особливості поведінки учасників фінансової піраміди.
32. Найважливіші передумови формування «бульбашок» на фондових ринках.
33. Ефект Р.Шіллера («ірраціональний оптимізм»).
34. Анатомія спекулятивних "епідемій".
35. «Бульбашки» та моделі випадкових блукань.
36. Функціонування фінансових посередників - комерційних банків та спеціалізованих кредитно-страхових установ: поведінковий аналіз.
37. Особливості поведінки клієнтів – вкладників, покупців страхових полісів та ін.
38. Теореми Даймонда - Дибвіга та поведінкова теорія фінансів.
39. Ефект «зараження» та механізми банківської кризи.
40. Стратегії фінансових посередників, спрямовані на залучення клієнтів та зміцнення їхньої довіри.

Методи викладання, контролю та шкала оцінювання студентів

Методи викладання: дисципліна передбачає навчання через: проблемні лекції, лекції-бесіди, лекції-візуалізації, семінар-диспут, семінар з використанням евристичної бесіди, ділова гра «Сімейний бюджет», розв'язання практичних завдань

Усне опитування (фронтальне, індивідуальне, детальний аналіз відповідей студентів).

Письмова аудиторна та позааудиторна перевірка – розв'язування задач і прикладів, підготовка рефератів, презентацій, контрольні роботи (з конкретних питань тощо) або тести

Практична перевірка – аналіз виконаних практичних робіт, рішення професійних завдань з об'єктивної оцінки дохідної та видаткової частину державного бюджету.

Види контролю: поточний контроль, проміжна та семестрова атестація(екзамен).

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів
90-100	Відмінно
74-89	Добре
60-73	Задовільно
0-59	Незадовільно

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу викладачів, які забезпечують курс, за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування (копіювання тексту) під час виконання письмових контрольних робіт та екзаменів заборонені. Користування мобільними пристроями допускається лише з дозволу викладача під час онлайн-тестування та підготовки практичних завдань.

	Самостійні роботи у вигляді рефератів, доповідей, презентацій повинні мати коректні текстові посилання на використані інформаційні джерела.
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально в дистанційному режимі (у онлайн формі за погодженням із деканом факультету і лектором курсу).

. Основна література:

1. Ричард Талер Поведінкова економіка. Як емоції впливають на економічні рішення . - К.: Наш формат, 2018. - 464 с.
2. Гладченко А. Поведенческие финансы. О том, почему человек далеко не всегда принимает рациональные решения. URL: <http://www.biztimes.ru/index.php?artid=1123>
3. Кузьмук С.Г. Прийняття фінансових рішень українськими менеджерами: вхідні дані для побудови моделі. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2018. №6 (17). URL: <http://www.easterneurope-ebm.in.ua/index.php/17-2018-ukr>.
4. Фінанси: Навчальний посібник / Барський Ю. М., Вахновська Н.А., Демидович М. В., Ішук Л. І., Кравчук О. М., Лещук В. П., Ніколаєва А. М., Олександренко І. В., Талах В. І., Талах Т. А. - Луцьк: РВВ ЛНТУ, 2010. - 570 с.
5. Фінансова архітектура: Навчальний посібник / Вахович І.М., Вахновська Н.А., Дорош В.Ю., Забедюк М.С., Ішук Л.І., Мостовенко Н.А., Ніколаєва А.М., Олександренко І.В., Пиріг С.О., Подерня-Масюк Ю.А., Полінкевич О.М., Поліщук В.Г., Талах В.І., Талах Т.А. // за редакцією д.е.н., проф. Вахович І.М. - Луцьк: Волиньполіграфтм, 2014. - 488 с.
6. Розпутенко І. В. Публічні фінанси: навч. посіб. - К. : НАДУ, 2008. - 48с.
7. Барський Ю.М. Ринкові засади організації фінансів домогосподарств в Україні: Монографія / Ю. Барський, В. Дорош. - Луцьк, 2011. - 180 с.

Додаткова література

1. Ариели.Д. Поведенческая экономика. Почему люди ведут себя иррационально и как заработать на этом / ДенАриели; пер. с англ..Павла Миронова. М:«Манн, Иванов и Фербер», 2013. - 296 с.
2. Смит В. Экспериментальная экономика (комплекс исследований, по совокупности которых автору присуждена Нобелевская премия) / В. Смит ; пер. с англ., под. научн.ред. Р. М. Нуреева. - М. : ИРИСЭН; Мысль,2008. - 808 с.
3. Ричард Талер, Касс Санстейн Архитектура выбора. - Манн, Иванов и Фербер. - 2017.240 с.